

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-1229/74-2
od 22.X 1974.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, prof.dr Branko
Jakaša

Hipoteka na brod u gradnji - Nadležnost suda - Za doz-
volu upisa hipoteke na brod u gradnji nadležan je okru-
žni privredni sud na čijem području se nalazi brodogra-
dilište gdje se brod gradi

Brodogradilište je predložilo teritorijalno nadležnom okružnom privrednom sudu da dozvoli upis hipoteke na brod koji on gradi. Taj se sud proglasio stvarno i mjesno nenadležnim za rješenje prijedloga time da se predmet po pravomoćnosti rješenja ustupi Općinskom sudu Pula kao stvarno i mjesno nadležnom, jer smatra da je u skladu sa pravnim pravilima Uredbe sa zakonskom snagom o stvarnim pravima na brodu i o pomorskim privilegijima od 30.V 1939. g, a koja se pravna pravila primjenjuju za izdavanje dozvole za upis hipoteke na brodu, nadležan je općinski sud onog mjesta gdje se vodi upisnik brodova u kojem je brod upisan. Ova nadležnost da nije izmijenjena kasnijim propisima, niti je određena nadležnost privrednih sudova za ozdavanje dozvole za upis hipoteke na brodu. Zakon o parničnom postupku da se ne odnosi na specijalna pravila navedene Uredbe, kao i na pravna pravila Zakona o izvršenju i obezbjedjenju, koji ima supsidijarni karakter. Iz općih odredaba o nadležnosti sudova u čl. 51 Zakona o parničnom postupku da slijedi isključiva nadležnost redovnog suda za sporove o stvarnim pravima na pomorskim objektima i to u odnosu na mjesto gdje se vodi registar, u kojem je plovni objekt upisan, a u poglavlju posebnih odredaba za postupak pred privrednim sudovima nije propisana nikakva nadležnost za te sudove u sporovima o stvarnim pravima na brodu.

Rješenje žalbom pobija predlagatelj zbog povreda iz čl. 342 Zakona o parničnom postupku i predlaže

da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, time da Okružni privredni sud u Rijeci kao nadležan dozvoli upis hipoteke na brodu u gradnji br. 303 u korist predlagatelja do iznosa od DM 115.360.000.-

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i proglasio okružni privredni sud nadležnim iz slijedećih razloga:

Istina je da Uredba sa zakonskom snagom o stvarnim pravima na brodu i o pomorskim privilegijama od 30.V 1939.g. koja se u smislu Zakona o nevažnosti pravnih pravila itd. primjenjuje kao pravno pravilo, ako se ne protivi pravnom poretku naše zemlje, predviđa da je za davanje dozvole za upis hipoteke na brodu nadležan kotarski sud mjesta gdje se vodi upisnik brodova u kojemu je brod upisan. Međutim, ova pravna pravila, po nahodjenju ovog suda, izmijenjena su donošenjem Zakona o parničnom postupku (Sl.list SFRJ br.4/57).

Iz čl.51 Zakona o parničnom postupku slijedi da je za sudjenje u sporovima o stvarnim pravima na pomorskim ili rječnim plovnim objektima, ili u sporovima iz zakupnih ili najamnih odnosa na tim objektima, isključivo nadležan sud u čijem se području vodi registar, u kome je plovni objekt upisan (čl.51, st.1). Ovim zakonskim propisom nije određeno da je to općinski sud, pa se nadležnost suda za pomorske stvari ravna i prema posebnim odredbama o nadležnosti privrednih sudova. U smislu odredaba čl.457 Zakona o parničnom postupku okružni privredni sudovi nadležni su da sude privredne i pomorske sporove, a u smislu odredaba čl.455 pomorski sporovi su takvi sporovi koji se tiču brodova i plovidbe na moru i sporovi, na koje se primjenjuje pomorsko pravo, osim sporova o prijevozu putnika.

Pošto se brod u gradnji smatra u smislu pomorskog prava pomorskim brodom, a isto tako pravna pravila bivše Uredbe o stvarnim pravima i privilegijama na brodu od 30.V 1939. su nesumnjivo pravna pravila pomorskog prava, to je očito da je za rješavanje svih pitanja pomorskopravnog karaktera u smislu čl.51, st.1 Zakona o parničnom postupku nadležan privredni sud na području kojega se nalazi upisnik brodova. Kako se upisnik brodova u gradnji pa posebno upisnik spornog broda u gradnji nalazi i vodi kod Lučke kapetanije u Puli, čije područje spada u nadležnost Okružnog privrednog suda u Rijeci, to je nesumnjivo taj sud stvarno i mjesno nadležan za donošenje dozvole za upis hipoteke u upisnik brodova u gradnji.

• G.B.